

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Lehké, Ph.D. a soudců Mgr. Václava Trajera a JUDr. Petra Černého, Ph.D. v právní věci **žalobce: Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, IČ 67010041, se sídlem Cejl 48/50, Brno, proti **žalovanému: Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor dopravy a silničního hospodářství**, se sídlem Velká Hradební č.p. 3118/48, Ústí nad Labem, za účasti **osob zúčastněných na řízení: 1. Obec Vchynice**, se sídlem Vchynice 46, **2. Obec Prackovice nad Labem**, se sídlem Prackovice nad Labem 54, **3. Ústecký kraj**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, **4. Ředitelství silnic a dálnic ČR**, IČ 65993390, se sídlem Na Pankráci 56, Praha 4, **5. Společnost ochránců životního prostředí**, IČ 7120112, se sídlem Nerudova 34, Litoměřice, a **6. Pozemkový fond České republiky**, IČ 45797072, se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3, v řízení o žalobě, kterou se žalobce domáhal zrušení stanoviska Ministerstva životního prostředí ČR o hodnocení vlivů podle § 11 zák. č. 244/1992 Sb., ze dne 15.11.1996, č.j. 400/3144/1618/OPVŽP/96 e.o., zrušení rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 14.2.2001, č.j. M/100130/01 SRK/813/R-1057/00, zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2.2.2010, č.j. 5648/DS/09, JID 20833/2010/KUUK,

t a k t o :

- I.** Ve vztahu k návrhu na zrušení stanoviska Ministerstva životního prostředí ČR o hodnocení vlivů podle § 11 zák. č. 244/1992 Sb., ze dne 15.11.1996, č.j. 400/3144/1618/OPVŽP/96 e.o., se **žaloba odmítá**.
- II.** Ve vztahu k návrhu na zrušení rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 14.2.2001, č.j. M/100130/01 SRK/813/R-1057/00, se **žaloba odmítá**.
- III.** Rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru dopravy a silničního hospodářství, ze dne 2.2.2010, č.j. 5648/DS/09, JID 20833/2010/KUUK, a rozhodnutí Městského úřadu Lovosice, odboru dopravy a silničního hospodářství, ze dne 25.9.2009, č.j. 6218/2009, sp. zn. 37510/2009, se **pro nezákonnost a vady řízení zrušují** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

- IV. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v částce 2 049,- Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobce se v žalobě podané v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2.2.2010, č.j. 5648/DS/09, JID 20833/2010/KUUK, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Lovosice, odboru dopravy a silničního hospodářství ze dne 25.9.2009, č.j. 6218/2009, spis zn. 37510/2009, kterým bylo vydáno stavební povolení na stavbu „Dálnice D8, stavba 0805 Lovosice – Řehlovice, část A“ v rozsahu stavebních objektů: SO A 122 – Přeložka silnice III/24712a, SO A 123 – Přeložka silnice III/00819, SO A 124 – Přeložka silnice III/00820, SO A 152 – Polní cesta z Bílinky, SO A 164 – Příjezd ke hřišti, SO A 167 – Polní cesta nad Prackovicemi, SO A 221 – Nadjezd na silnici III/00819 – Bílinka, SO A 223 – Nadjezd na silnici III/00820 – Oparno, SO A 820 – Rekultivace silnic, umístěné na pozemkových parcelách nebo jejich částech č. 2439/5, 2439/6, 2439/7 v k.ú. Lovosice, dále na p.p.č. 1299/1, 1332/3, 2204/1, 2204/2, 2204/3, 2204/4, 2204/5, 2204/6, 2204/7, 2204/8, 2204/9, 2204/17, 2204/18, 2204/19, 2204/21, 1299/2, 1299/3, 1332/5, 2203/6, 220/5, 220/7, 220/14, 223/4, 225/4, 233/12, 233/13, 233/14, 233/15, 1272/2, 1311/1, 1312/5 v k.ú. Vchynice, dále na p.p.č. 396/5, 614/1, 660/1, 615/3, 615/6, 615/7, 615/9, 660/1, 660/12, 660/13, 660/14, 660/15, 660/16, 660/21, 660/22, 660/23, 660/24, 660/25 v k.ú. Oparno, dále na p.p.č. 716/1, 716/6, 720/3, 723/3, 723/4, 732/10, 732/11, 713, 723/1, 732/10, 735/1, 735/2, 735/3, 735/4, 623/9, 633/3, 716/2, 732/1, 732/2, 732/3, 732/4, 732/6, 732/8, 732/9, 733/9, 733/10, 733/11 v k.ú. Boreč u Lovosic, dále na p.p.č. 602/2, 720/2, 720/3, 720/4, 1540/16, 1540/17, 1540/18, 1540/19, 1540/20, 1540/30, 1540/31, 1540/32, 1540/33, 1540/34, 1540/35, 1540/36, 1540/37, 1540/38, 1540/39, 1540/40, 1540/41, 1540/42, 1540/43, 1540/44, 1540/45, 1540/46, 1540/47, 1540/48, 1540/50, 1540/51, 1540/54, 1540/55 v k.ú. Prackovice nad Labem.

Současně se žalobce domáhal zrušení i výše uvedeného prvostupňového rozhodnutí. Dále se domáhal zrušení stanoviska EIA ze dne 15.11.1996, č.j. 400/3144/1618/OPVŽP/96 e.o. Rovněž se domáhal zrušení rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 14.2.2001, č.j. M/100130/01 SRK/813/R-1057/00.

V úvodu své žaloby se žalobce vyjadřuje k otázce jeho aktivní legitimace k podání dané žaloby. Poukazuje na skutečnost, že je organizační jednotkou občanského sdružení Děti Země s vlastní právní subjektivitou. Účastnil se předmětného správního řízení na základě § 70 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně krajiny a přírody (dále jen „zákon o ochraně krajiny“) v souladu s ustanoveními zák. č. 183/2006 Sb., stavební zákon (dále jen „stavební zákon“). Svoji aktivní žalobní legitimaci dovozuje žalobce z možnosti přímé aplikace směrnice Rady 85/337/EHS. Dále dovozuje svoji aktivní žalobní legitimaci z ustanovení čl. 9 odst. 3 a 4 Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (dále jen „Aarhuská úmluva“). Z obou výše uvedených pramenů žalobce dovozuje svoji aktivní žalobní legitimaci dle § 65 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), k přezkumu rozhodnutí správních orgánů jak z hlediska dodržení procesních předpisů, tak i z hlediska dodržení hmotněprávních ustanovení zákonů. Dále žalobce trvá na tom, že jeho aktivní žalobní legitimace vyplývá rovněž z ustanovení § 65 odst. 2 s.ř.s., neboť byl postupem žalovaného na svých procesních

právech dotčen takovým způsobem, že toto porušení procesních předpisů mohlo způsobit nezákonnost žalovaného i prvostupňového rozhodnutí.

Žalobce se v rámci podaného žalobního návrhu domáhá v rámci přezkumu napadeného rozhodnutí přezkoumání zákonnosti podkladového stanoviska o hodnocení vlivů na životní prostředí (dále jen „stanovisko EIA“) ze dne 15.11.1996. Předmětná stavba dálnice D8-0805 Lovosice - Řehlovice dle žalobce v souladu s ustanovením § 4 odst. 1 písm. zák. č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „zákon o posuzování vlivů“), podléhá posouzení vlivů na životní prostředí a dle § 10 odst. 4 citovaného zákona bylo stanovisko EIA nezbytným podkladem pro vydání napadeného rozhodnutí. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19.1.2010, č.j. 1 As 91/2009-83, trvá na tom, že na stanovisko EIA vydané dle zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů rozvojových koncepcí a programů na životní prostředí, je nutné pohlížet jako na stanovisko EIA vydané dle zákona o posuzování vlivů, neboť obě mají stejnou funkci – jde o odborné podklady pro všechna navazující správní řízení, jejichž uložené podmínky na ochranu životního prostředí a přírody a krajiny jsou nezávazné. Je povinností správních orgánů u všech navazujících správních řízení mezi podmínky vydávaných správních rozhodnutí zahrnovat i relevantní podmínky stanoviska EIA vydaného dle starší zákonné úpravy, popřípadě věrohodným a doložitelným způsobem prokázat, proč je zahrnout nelze. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky ze dne 14.6.2007, č.j. 1 As 39/2006-55, ze dne 29.8.2007, č.j. 1 As 13/2007-63, ze dne 28.6.2007, č.j. 5 As 53/2006-46, ze dne 26.6.2007, č.j. 4 As 70/2006-72, či ze dne 14.6.2006, č.j. 2 As 59/2005-136) žalobce konstatuje, že stanovisko EIA není samostatně přezkoumatelné, nicméně lze ale provést jeho soudní přezkum v rámci žaloby proti „konečnému rozhodnutí“, kterým napadené rozhodnutí je. Žalobce dále uvedl, že hlavním důvodem nezákonnosti vydání stanoviska EIA je skutečnost, že při procesu EIA v roce 1996 nebyly posouzeny alternativní varianty (koridory) dálnice D8-0805, ačkoli jedním z cílů zákona o posuzování vlivů je na základě návrhů účastníků procesu EIA posoudit všechny reálné varianty záměru. Žalobce konstatuje, že o výběru koridorů a variant dálnice D8-0805 se pro daný úsek rozhodovalo ve třech procesech:

1. v procesu SEA o výběru koridoru dálnice D8-0805, resp. ke studii „Dálnice D8 - stavba 0805 úsek Lovosice - Řehlovice“ ukončeném stanoviskem SEA ze dne 20.4.1995, č.j. OÚV/139/95 (dále jen „stanovisko SEA ze dne 20.4.1995“), jímž byl vybrán koridor „C“ s variantami „C1“ a „C2“ (a např. koridor „B“ s dlouhým tunelem se zamítl),
2. v procesu SEA pro územní plán vyššího územního celku okresu Litoměřice, v němž již byly posuzovány pouze varianty v rámci koridoru „C“, ukončeném stanoviskem SEA ze dne 21.12.1995, jímž byl znovu potvrzen koridor „C“ a vybrána varianta „C2“,
3. v procesu EIA o výběru varianty dálnice D8-0805 v Chráněné krajinné oblasti České středohoří, v němž byly posuzovány pouze varianty v rámci koridoru „C“, ukončeném stanoviskem EIA ze dne 15.11.1996, jímž byla znovu vybrána varianta „C2“.

Zásadním je dle žalobce proces SEA o výběru koridoru dálnice D8-0805, v němž orgány státní správy a samosprávy za koordinace Ministerstva životního prostředí ČR a bez účasti dotčené veřejnosti posuzovaly tři koridory dálnice (včetně koridoru „B“ s tunelovými variantami). Výsledkem tohoto procesu bylo stanovisko Ministerstva životního prostředí ČR SEA ze dne 20.4.1995 s doporučením dále se zabývat pouze variantami „C2“ a příp. „C1“ v koridoru „C“, nikoli variantami „A“ a „B“.

Tento proces SEA byl dle žalobce zcela nezákonný, neboť předmětem posuzování v tomto procesu nebyla žádná „koncepte“ ve smyslu tehdy platného znění § 14 odst. 1 zákona o posuzování vlivů a vůbec tedy neexistoval zákonný podklad pro vedení tohoto procesu.

Dále spatřuje nezákonnost tohoto procesu v tom, že v tomto procesu SEA nebyl dodržen procesní postup podle § 14 odst. 3 a odst. 4 zákona o posuzování vlivů, pokud jde o zveřejnění příslušné dokumentace a posouzení vlivů, možnost veřejnosti podávat k nim připomínky a přihlídnutí k těmto připomínkám ze strany příslušného orgánu – veřejnost především neměla k dispozici zákonem stanovenou lhůtu 60 dní k seznámení se se studií o koridorech dálnice D8-0805 (listopad 1994) a s krajinářským hodnocením (leden 1995) a k vyjádření se k ní, neboť jediné pracovní jednání proběhlo dne 29.11.1994. Pozvánka k jednání byla zaslána zástupcem Ředitelství silnic a dálnic jen vybraným úřadům a osobám. Veřejné projednání s dotčenou veřejností o koridorech nebylo nikdy a nijak zveřejněno na žádné úřední desce.

Žalobce trvá na tom, že nezákonný proces SEA o výběru koridoru dálnice D8-0805 ukončený stanoviskem SEA ze dne 20.4.1995 „předurčil“ výběr koridoru dálnice, neboť oba navazující procesy, tedy SEA pro územní plán velkého územního celku okresu Litoměřice a EIA pro stavbu dálnice, se s odkazem na citované stanovisko SEA zabývaly pouze koridorem „C“ a nikoli již jinými koridory. Možné koridory s jednotlivými variantami tak nebyly posouzeny za účasti dotčené veřejnosti. Stanovisko SEA ze dne 20.4.1995 vyloučilo posouzení dalších koridorů a variant dálnice D8 (včetně tunelového koridoru), takže dotčená veřejnost se v procesu EIA mohla vyjádřit už jen ke dvěma vybraným variantám v koridoru „C“, které ovšem byly vybrány jen zástupci dotčených orgánů státní správy (úředníky) a samosprávy.

Žalobce trvá na tom, že s ohledem na výše uvedené chybělo objektivní porovnání realizované varianty dálnice s jinými zkoumanými koridory a s variantami uvnitř nich (zejména s dlouhými tunely).

Žalobce dále svojí žalobou napadá i rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 14.2.2001, č.j. M/100130/01 SRK/813/R-1057/00, kterým bylo rozhodnuto o zamítnutí rozkladu proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 13.7.2000, č.j. 100410/00-OOP/4666/00 600/2275/00, kterým byla povolena výjimka ze zákazu stavět dálnice v chráněné krajinné oblasti. Předmětné rozhodnutí považuje žalobce za závazný podklad pro žalobou napadené rozhodnutí.

Namítá, že v průběhu řízení o udělení výjimky bylo porušeno jeho právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci ve smyslu § 33 odst. 2 zák. č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „starý správní řád“). Uvádí, že Ministerstvo životního prostředí si před vydáním rozhodnutí pořídilo odborné posouzení vypracované Ing. Hlaváčkem z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, které použilo ve svém rozhodnutí k vyvrácení námitky žalobce ohledně negativního ovlivnění průchodnosti krajiny pro migrující živočichy povrchovou variantou dálnice D8-0805. Ministerstvo životního prostředí však před vydáním svého rozhodnutí neumožnilo se s touto studií podrobně seznámit. V této skutečnosti spatřuje žalobce výše uvedené procesní pochybení při vydání předmětného rozhodnutí.

Dále namítá, že předmětné rozhodnutí ministra životního prostředí je stíženo nezákonností, neboť podkladem pro toto rozhodnutí bylo i výše uvedené nezákonným způsobem přijaté stanovisko SEA ze dne 20.4.1995. V důsledku nezákonností při přijetí podkladového stanoviska musí být nutně dle žalobce stíženo nezákonností i rozhodnutí přijaté na jeho podkladě.

Žalobce rovněž namítá, že předmětné rozhodnutí o povolení výjimky nesplňuje základní podmínku § 43 zákona o ochraně krajiny, tedy že veřejný zájem na realizaci předložené varianty dálnice D8-0805 (povrchové) výrazně převažuje nad veřejným zájmem

ochrany přírody a krajiny v Chráněné krajinné oblasti České středohoří. Prvoinstanční rozhodnutí Ministerstva životního prostředí totiž neobsahuje důvody, zjištění a srovnání, jimiž byl rozhodující orgán veden k závěru, že právě v trase předložené investorem stavby bude narušení ochranných podmínek i krajinného rázu chráněné krajinné oblasti natolik nízké, že zde již výrazně převažuje jiný veřejný zájem nad zájmem ochrany přírody. Dle žalobce se tvrzení o splnění zákonných předpokladů ve smyslu § 43 zákona o ochraně krajiny neopíralo o žádné důkazy, a tedy nevycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci.

V další námitce žalobce uvádí, že Městský úřad v Lovosicích, stavební úřad, vydal dne 19.3.2008 souhlasné stanovisko dle § 15 odst. 2 stavebního zákona, č.j. 7217/OST-291/2008. Druhé takové stanovisko vydal dne 23.9.2009, č.j. 26156-1324/OST/2009/Ves. V obou těchto stanoviscích vyslovil souhlas se splněním všech podmínek územního rozhodnutí a tedy s vydáváním stavebních povolení. Dle žalobce je toto stanovisko povinným podkladem pro všechna vydávaná stavební povolení stavby dálnice D8-0805 Lovosice Řehlovice. Žalobce ve svém odvolání ze dne 14.10.2009 upozornil, že stanovisko ze dne 19.3.2008 je neplatné, neboť přestala platit podmínka č. 32 územního rozhodnutí, když Městský soud v Praze svými rozsudky ze dne 12.1.2009, č.j. 7 Ca 99/2006-65, a ze dne 29.5.2009, č.j. 7 Ca 162/2009-173, zrušil obě pravomocně povolené výjimky k zásahu do biotopů zvláště chráněných druhů organismů vydaných dle § 56 zákona o ochraně krajiny. Žalobce v rámci odvolacího řízení požadoval, aby si žalovaný dle § 149 odst. 4 správního řádu od krajského úřadu, stavebního úřadu, vyžádal potvrzení nebo změnu obou těchto stanovisek, neboť u prvního z nich skončila platnost podmínky č. 32 územního rozhodnutí a u druhého nebyla tato podmínka ještě splněna. Žalovaný předal tento požadavek příslušnému nadřízenému orgánu obecného stavebního úřadu, který interním sdělením ze dne 11.1.2010, JID 214488/2009, žalovanému sdělil, že souhlas obecného stavebního úřadu dle § 15 odst. 2 stavebního zákona není závazným stanoviskem ve smyslu § 149 správního řádu, ale jen opatřením dle § 154 správního řádu a že se na něho tedy přezkumný postup dle § 149 odst. 4 správního řádu nevztahuje. Povinnost ověřit splnění podmínek územního rozhodnutí ukládá stavebnímu úřadu § 111 odst. 1 písm. a) stavebního zákona. O neprovedení přezkumu uvedených stanovisek byl žalobce vyrozuměn dopisem ze dne 12.1.2010, č.j. 5648/DS/09.

S postupem správních orgánů žalobce nesouhlasí. Trvá na tom, že obě zmíněná stanoviska dle § 15 odst. 2 stavebního zákona jsou závaznými stanovisky ve smyslu § 149 odst. 1 správního řádu. Trvá na tom, že předmětné stanovisko je závazným podkladem, bez kterého nelze stavební povolení vydat. Vzhledem k tomu, že nejde o samostatné rozhodnutí, musí se dle názoru žalobce jednat o závazné stanovisko. O tom svědčí dle žalobce nejen věcná stránka ale i procesní, což dokládá poslední věta § 4 odst. 2 stavebního zákona, kde je uvedeno, že závazná stanoviska dotčených orgánů se vydávají pro řízení dle stavebního zákona nejen podle zvláštních právních předpisů, ale i podle stavebního zákona. Skutečnost, že akt obecného stavebního úřadu není v daném případě formálně označen jako závazné stanovisko, nehraje roli, neboť rozhodující jsou dle žalobce účinky aktu, nikoli jeho formální označení. Žalobce dále zdůrazňuje, že souhlas stavebního úřadu je „silnějším“ aktem, než pouhé vyjádření, takže v případě souhlasu obecného stavebního úřadu o dodržení podmínek územního rozhodnutí jde jednoznačně o závazné stanovisko.

Žalobce spatřuje procesní pochybení žalovaného ve skutečnosti, že výše zmíněná závazná stanoviska nebyla k jeho námitce přezkoumána postupem dle § 149 správního řádu a zamítnutím přezkoumání obou závazných stanovisek došlo k závažnému porušení jeho procesních práv, které mohlo mít vliv na zákonnost vydaného stavebního povolení.

Dále žalobce namítá porušení § 36 odst. 3 správního řádu, neboť se nemohl před vydáním stavebního povolení seznámit se všemi podklady ve spise. Některé doklady byly do spisu vloženy až po vydání oznámení prvostupňového orgánu ze dne 1.9.2009, č.j. 34110/2009, o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. K podkladům nashromážděným do 1.9.2009 se žalobce vyjádřil dne 15.9.2009. Žalobce konstatuje, že po 1.9.2009 byly do správního spisu vloženy následující doklady: vyjádření VUSS Litoměřice ze dne 9.9.2009, č.j. 6144-ÚP/2009-7103/41, vyjádření Ministerstva vnitra, odboru bezpečnostní politiky, ze dne 9.9.2009, č.j. OBP-8-596/DI-2009, závazné stanovisko Ministerstva životního prostředí, OVSS IV v Ústí nad Labem ze dne 9.9.2009, č.j. 57889/530/09, 68603/ENV/09, a závazné stanovisko obecního stavebního úřadu v Lovosicích ze dne 23.9.2009, č.j. 26156-1324/OST/2009/Ves. Žalobce v žalobou napadeném rozhodnutí tuto námitku žalobce zamítl s tím, že dodatečným vložem uvedených dokladů do spisu nedošlo k porušení práva žalobce dle § 36 odst. 3 správního řádu, neboť vyjádření VUSS Litoměřice a Ministerstva vnitra nejsou novými podklady, neboť první pouze potvrzuje platnost původního stanoviska a druhé upozorňuje na skutečnost, že dotčeným orgánem není Ministerstvo vnitra, dále závazné stanovisko Ministerstva životního prostředí jen sděluje vztah dotčených stavebních objektů k jejich geologickým podmínkám, který byl již řešen v územním řízení a závazné stanovisko obecního stavebního úřadu v Lovosicích ze dne 23.9.2009 je téměř identické s jeho stanoviskem vydaným dne 19.3.2008.

Žalobce považuje postup správních orgánů za porušení jeho základního procesního práva se před vydáním rozhodnutí seznámit se všemi podklady ve spise bez ohledu na jejich název a obsah s možností vyjádřit se k nim a procesu jejich vydání. Žalobce se až v samotném stavebním povolení dověděl, že do správního spisu byly doplněny další doklady.

Dále žalobce namítá, že rozsudkem městského soudu v Praze ze dne 30.3.2010, č.j. 5 A 48/2010-108, bylo zrušeno rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 26.3.2007, č.j. 530/81 R/07-Abt/UL, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí Správy CHKO České středohoří dle § 12 a § 44 zákona o ochraně krajiny ze dne 25.9.2006, č.j. 00170/CS/SR/-XII-8/06/Pe, které bylo dle územního rozhodnutí nutným podkladem pro vydání stavebního povolení. Žalobce trvá na tom, že ačkoliv žalovaný v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí disponoval pravomocně vydaným rozhodnutím orgánu ochrany přírody dle § 12 a § 44 zákona o ochraně krajiny, vzhledem ke skutečnosti, že soud pravomocně zjistil, že toto rozhodnutí trpí závažnou vadou, stíhá tato vada i rozhodnutí vydaná v předmětném řízení a je nutno je tedy rovněž zrušit.

Pro úplnost žalobce zdůrazňuje, že podkladem pro rozhodnutí dle § 12 a § 44 zákona o ochraně krajiny bylo stanovisko EIA, jehož nezákonné přijetí žalobce popsal již výše. Trvá na tom, že v důsledku nezákonnosti tohoto „podkladového“ stanoviska je stíženo nezákonností i rozhodnutí dle § 12 a § 44 zákona o ochraně krajiny a v důsledku toho i stavební povolení a žalobou napadené rozhodnutí.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření k podané žalobě navrhl její zamítnutí v plném rozsahu.

K námitce nezákonnosti stanoviska EIA žalovaný uvádí, že žalobce tuto námitku neuplatnil v podaném odvolání ani v průběhu odvolacího řízení. Žalovaný tak neměl možnost se s touto námitkou vypořádat v rozhodnutí o odvolání. Takový postup žalobce je dle názoru žalovaného v rozporu se smyslem právní úpravy správního soudnictví, které má poskytovat ochranu veřejných subjektivních práv subjektů administrativně právních vztahů. Žalobce

mohl využít svého procesního práva v řízení před první instancí či v odvolacím řízení a uplatnit svoje námitky proti stanovisku EIA. Dále žalovaný trvá na tom, že umístění záměru (včetně případného umístění pod zemský povrch formou tunelu) navržené stanoviskem EIA se nepromítá do napadeného rozhodnutí, které je stavebním povolením, ale bylo převzato do rozhodnutí o umístění stavby. Žalovaný nezpochybňuje, že stanovisko EIA bylo podkladem napadeného rozhodnutí, do něhož byly zahrnuty podmínky stanoviska EIA relevantní z hlediska stavebního řádu. Otázka zákonnosti výběru variant (koridorů) v koncepčních dokumentech tak dle názoru žalovaného není pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí relevantní.

K námitce nezákonnosti výjimky ze zákazu stavět dálnice v CHKO České středohoří žalovaný poukazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle níž jsou tzv. „podkladová rozhodnutí“ dle zákona o ochraně krajiny samostatně přezkoumatelná ve správním soudnictví a nelze se tudíž přezkumu domáhat s odkazem na ustanovení § 75 odst. 2 s.ř.s.

K námitce vztahující se k porušení ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu žalovaný uvedl, že povahu stanoviska dle § 15 stavebního zákona je třeba vykládat v kontextu ostatních ustanovení stavebního zákona, zejména ustanovení § 111, dle kterého stavební úřad přezkoumá podanou žádost a připojené doklady z toho hlediska, zda stavbu lze podle nich provést, a ověří zejména, zda projektová dokumentace je zpracována v souladu s územně plánovací dokumentací, s podmínkami územního rozhodnutí nebo územního souhlasu. Při výkladu, který zastává žalobce, by tak existovaly dva správní orgány oprávněné závazně posoudit totožnou otázku – soulad žádosti o stavební povolení s podmínkami územního rozhodnutí. Takovýto výklad zákona však žalovaný odmítá, protože jednoznačné přiřčení konkrétní pravomoci konkrétnímu správnímu orgánu je jedním ze základních principů organizace veřejné správy a především výkonu veřejné správy.

K námitce nemožnosti seznámení se s podklady rozhodnutí před rozhodnutím ve věci se žalovaný nevyjádřil a pouze odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.

K námitce nezákonnosti rozhodnutí dle § 12 a § 44 zákona o ochraně krajiny žalovaný uvádí, že předmětné rozhodnutí je samostatně přezkoumatelné ve správním soudnictví. Dále zdůraznil, že v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí bylo předmětné rozhodnutí dle § 12 a § 44 zákona o ochraně krajiny platným podkladem napadeného rozhodnutí. Vady tohoto podkladového rozhodnutí, které byly později shledány správním soudem, nemají vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Ani pozdější zrušení podkladového rozhodnutí nezpůsobuje „zpětně“ nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí a není důvodem pro zrušení tohoto rozhodnutí soudem. Uvedená skutečnost by mohla být při splnění zákonem stanovených podmínek důvodem pro obnovu řízení dle správního řádu.

Žalobce na vyjádření žalovaného reagoval dvěma přípisy. V prvním přípise žalobce odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která dle jeho názoru potvrzuje jeho aktivní žalobní legitimaci a jeho názory prezentované v žalobě. Dále uvedl ve vztahu k námitce týkající se zákonnosti přijetí stanoviska EIA, že svoje námitky v rámci správního řízení neuplatnil, neboť mu bylo známo, že správní orgány by nemohly samy v rámci daného správního řízení přezkoumat stanovisko EIA ani stanovisko SEA. Bylo tedy dle jeho názoru nadbytečné takovou námitku ve stavebním řízení vznášet. K námitce týkající se nezákonnosti povolení výjimky dle § 43 zákona o ochraně krajiny žalobce uvedl, že v době vydání předmětné výjimky nebyla ještě ustálená judikatura, takže nebylo zřejmé, zda takové rozhodnutí lze žalovat samostatně. Žalobce trvá na tom, že by mu nemělo být odepráno právo soudního přezkumu. K námitce nezákonnosti rozhodnutí dle § 12 a § 44 zákona o ochraně

krajiny žalobce poznamenal, že trvá na tom, že pokud bylo takové podkladové rozhodnutí vydáno nezákonně, pak navazující stavební povolení je rovněž nezákonné.

V druhém přípisě žalobce opět převážně odkazuje na judikaturu vztahující se k obdobným problematikám, jakých se dotkl v rámci námitek uplatněných v žalobě. Žalobce trvá na tom, že stanovisko EIA je podkladem k umístění záměru i k povolení záměru. Dle jeho názoru by se mělo stanovisko EIA přezkoumávat tedy nejen v rámci územního řízení, ale i spolu se stavební povolením, jehož je podkladem. Ve vztahu k námitce týkající se nezákonnosti povolení výjimky dle § 43 zákona o ochraně krajiny žalobce uvedl, že podmínky uložené v rozhodnutí o výjimce se týkají rovněž jak umísťování, tak i povolování předmětných stavebních objektů dálnice, takže je možné nezákonnost tohoto rozhodnutí napadat jak v rámci žaloby proti územnímu rozhodnutí, tak žaloby proti stavebnímu povolení. Žalobce uvedl konkrétní podmínky stanovené předmětným rozhodnutím, které se dle jeho názoru týkají stavebního řízení. Ze třiceti podmínek považuje žalobce plných dvacet za takové podmínky, které se vztahují ke stavebnímu řízení, a z těchto dvaceti se jich dle žalobce plných 10 vztahuje ke stavebním objektům povoleným v rámci předmětného stavebního řízení. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu pak dále zdůraznil, že přestože je předmětné rozhodnutí dle § 43 zákona o ochraně krajiny samostatným rozhodnutím, není s ohledem na rozkolísanost dřívější judikatury správních soudů vyloučen z jeho přezkum ani v rámci přezkumu konečného rozhodnutí. Ve vztahu k námitce týkající se nepřezkoumání zákonnosti dvou závazných stanovisek vydaných dle § 15 odst. 2 stavebního zákona odkázal žalobce na novou judikaturu Nejvyššího správního soudu, ze které dle jeho názoru vyplývá, že v případě stanovisek vydaných dle § 15 odst. 2 stavebního zákona jde o závazná stanoviska. Žalobce trvá na tom, že odmítnutím přezkumu předmětných stanovisek došlo k vadě řízení, která má zásadní vliv na zákonnost žalovaného rozhodnutí, neboť bylo porušeno právo žalobce na řádný zákonný přezkum.

K žalobě se jako osoba zúčastněná na řízení vyjádřila Obec Vchynice. Zdůraznila, že je obcí, kterou stavba dálnice zasáhla přímo, jelikož trasa dálnice D8 prochází středem obce. Poukázala na složitou situaci občanů v obci, ve které se nacházejí v důsledku nedokončené stavby dálnice.

Obec Vchynice považuje žalobcem predestované důvody nezákonnosti stanoviska EIA a výjimky Ministerstva životního prostředí k průchodu dálnice CHKO České středohoří za irelevantní. K povolení stavby předmětných stavebních objektů, které se samotnou dálnicí dle jejího názoru pramálo souvisí a jejich nutnost byla pouze vyvolána zásahem do území v souvislosti se stavbou dálnice, došlo v rámci stavebního řízení, které je vedeno podle stavebního zákona. Tím, že se předmětné řízení týkalo pouze technického řešení a vydání stavebního povolení, měly být v řízení dle Obce Vchynice uplatňovány pouze námitky dle § 114 stavebního zákona. V ustanovení § 114 stavebního zákona je mimo jiné uvedeno, že k námitkám účastníků řízení, které byly nebo mohly být uplatněny při územním řízení, při pořizování regulačního plánu nebo při vydání územního opatření o stavební uzávěře anebo územního opatření o asanaci území, se nepřihlíží. Obec Vchynice tedy trvá na tom, že žalobcem uváděné důvody měly být řešeny ve správním řízení pro vydání územního rozhodnutí pro stavbu dálnice D8 0805 Lovosice – Řehlovice a neměly být předmětem stavebního řízení. Vyjádřila zároveň názor, že žaloba by měla být zamítnuta.

K žalobě se dále jako osoba zúčastněná na řízení vyjádřila obec Prackovice nad Labem. Obec konstatovala, že v souvislosti s výstavbou dálnice D8 již došlo k narušení dopravní obslužnosti velké části území v katastrálním území Prackovice nad Labem

a Litochovice nad Labem. Stavby, které byly povoleny žalobou napadeným rozhodnutím, jsou nutné k obnovení dopravní obslužnosti předmětného území. Rovněž poukázala na negativní vlivy v důsledku vedení objízdné trasy územím obce. Trvá na tom, že zastavením předmětné stavby dojde k větší ekologické újmě, než kdyby byla dokončena a zprovozněna. Vyjádřila názor, že žaloba by měla být zamítnuta.

K žalobě se dále jako osoba zúčastněná na řízení vyjádřil Ústecký kraj. Ve svém vyjádření zdůraznil, že stavby, které byly žalobou napadeným rozhodnutím povoleny, jsou neoddelitelnou a nezbytnou součástí výstavby dálnice D8. Dále poukázal na zátěž, kterou představuje využívání objízdných tras pro obyvatele žijící v jejich blízkosti. Zdůraznil, že v rámci výstavby dálnice byla realizována rozsáhlá a nákladná ekologická opatření, mostní objekty, ochranné zemní valy, protihlukové objekty, náhradní výsadba a biologické rekultivace. Dle názoru Ústeckého kraje jsou doporučené a realizované kompenzace odpovídající a lze tak vyloučit možnost nevratného zničení přírody v CHKO České středohoří jako celku. Trvá na tom, že pozitiva realizace rozestavěné trasy dálnice D8 předčí negativní zásahy do CHKO České středohoří. Dále uvedl, že v rámci projektové přípravy a při opakovaných studiích a měřeních bylo prokázáno, že dálnice, která bude v provozu, má jednoznačně pozitivní vliv na životní prostředí v celé lokalitě. Současně konstatoval, že předmětná stavba nemůže snížit nebo změnit krajinný ráz. Nejsou potlačeny existující znaky jednotlivých charakteristik krajinného rázu Českého středohoří. Ojedinelý projev negativního hodnocení je subjektivní, osamocený a marginální. Svoje tvrzení dokládá Souhrnnou zprávou ověření znečištění ovzduší v místech silného automobilového provozu a objektivizaci jeho vlivu na zdraví obyvatel vyhotovenou Zdravotním ústavem Ústí nad Labem, Centrem hygienických laboratoří.

Ústecký kraj trvá na tom, že urychlená dostavba dálnice D8, stavba 0805 Lovosice Řehlovice je v souladu s veřejným zájmem na ochraně zdraví obyvatel, bezpečnosti a ochraně životního prostředí.

Dále Ústecký kraj namítl, že dle právní úpravy obsažené v ustanovení § 109 stavebního zákona občanská sdružení hájící zájmy ochrany přírody a krajiny nejsou účastníky stavebního řízení, neboť výčet účastníků v citovaném ustanovení je taxativní. Proto navrhuje odmítnutí předmětné žaloby, neboť byla podána subjektem, s nímž sice bylo formálně jednáno jako s účastníkem správního řízení, který však materiálně tímto účastníkem nebyl.

Dále se k předmětné žalobě jako osoba zúčastněná na řízení vyjádřilo Ředitelství silnic a dálnic ČR (dále jen „ŘSD“). Ve svém vyjádření se ŘSD nejdříve obsáhle věnovalo otázce aktivní legitimace žalobce.

ŘSD trvá na tom, že žalobce může být aktivně legitimován k podání žaloby v rámci správního soudnictví pouze dle § 65 odst. 2 s.ř.s. Dle § 65 odst. 1 s.ř.s. nemůže být žalobce aktivně legitimován, neboť není nositelem veřejného subjektivního práva, o kterém bylo ve správním řízení rozhodováno. Trvá na tom, že žalobce není nositelem hmotných práv na ochranu přírody a krajiny a životního prostředí, ale toliko jen práv procesních. Dále ŘSD trvá na tom, že v daném případě nelze ve vztahu k aktivní žalobní legitimaci přímo aplikovat ani Aarhuskou úmluvu ani směrnici č. 85/337/EHS, a to ani s přihlédnutím k judikatuře Evropského soudního dvora.

Ve vztahu k žalobní legitimaci žalobce dle ustanovení § 65 odst. 2 s.ř.s. ŘSD uvádí, že tato legitimace požaduje, aby žalobce tvrdil, že ve správním řízení byl zkrácen na svých právech. ŘSD trvá na tom, že právo na řádné vypořádání námitek, jež svědčí občanským sdružením, nelze vykládat takovým způsobem, který by znamenal přesah do přezkoumání

věcné správnosti napadeného rozhodnutí. Přezkoumávání věcné správnosti napadeného rozhodnutí v posuzovaném případě přesahuje meze aktivní legitimace žalobce na základě § 65 odst. 2 s.ř.s. Žalobce mě právo na to, aby se správní orgán řádně, tedy dostatečně věrohodně vypořádal s jeho námitkami. Jestliže tak správní orgán učinil, nedošlo ke zkrácení procesních práv žalobce. V žalobních bodech týkajících se podkladových rozhodnutí je tak dle ŘSD překročen rozsah žalobcovy aktivní žalobní legitimace podle § 65 odst. 2 s.ř.s., neboť žalobce netvrdí, že by došlo ke zkrácení jeho procesních práv. V případě námítky týkající se závazného stanoviska sice žalobce tvrdí, že došlo ke zkrácení jeho práva na přezkoumání tohoto závazného stanoviska, fakticky však dle ŘSD „závaznému stanovisku“ vytýká věcnou vadnost, čímž opět překračuje meze své aktivní žalobní legitimace.

Ve vztahu k otázce žalobní legitimace žalobce odvíjené od jeho účastenství ve stavebním řízení ŘSD trvá na tom, že žalobce vůbec nebyl dle zákona účastníkem předmětného stavebního řízení, tudíž nemůže mu svědčit ani aktivní žalobní legitimace v předmětné věci. ŘSD trvá na tom, že výčet účastníků stavebního řízení obsažený v § 109 stavebního zákona je taxativní, ustanovení § 70 odst. 2 a 3 zákona o ochraně krajiny nelze aplikovat vedle § 109 stavebního zákona, neboť je v rozporu s taxativním výčtem účastníků stavebního řízení, a že ustanovení § 109 stavebního zákona je ve věci vymezení účastníků stavebního řízení *lex specialis*.

Dále se ŘSD zabývalo otázkou, zda lze dovodit účastenství občanského sdružení ve stavebním řízení z § 23 odst. 9 zákona o posuzování vlivů. ŘSD dospělo k závěru, že logickým důsledkem návaznosti územního rozhodnutí na stanovisko EIA je účast občanských sdružení v územním řízení a nikoli v řízení stavebním. Tomu dle ŘSD nasvědčuje i skutečnost, že dle § 114 odst. 2 stavebního zákona se k námitkám účastníků řízení, které byly nebo mohly být uplatněny při územním řízení, při pořizování regulačního plánu nebo při vydání územního opatření o stavební uzávěře anebo územního opatření o asanaci území, nepřihlíží. Pro úplnost ŘSD uvedlo, že ani kdyby § 23 odst. 9 zákona o posuzování vlivů zakládal obecně účastenství občanských sdružení na stavebním řízení, žalobce by na základě tohoto ustanovení účastníkem předmětného stavebního řízení být nemohl, neboť se neúčastnil procesu EIA, protože v inkriminované době neexistoval.

Dále se ŘSD podrobně vyjádřilo k jednotlivým žalobcovým námitkám.

K námitce týkající se zákonnosti procesu EIA ŘSD zdůrazňuje, že žalobce v době předmětného procesu neexistoval, a proto nemohlo dojít k porušení jeho procesních práv v daném procesu přijímání stanoviska EIA. Dále ŘSD trvá na tom, že v rámci stavebního řízení je nepřípustné uplatňovat námitky proti stanovisku EIA. V souladu s již výše citovaným ustanovením § 114 odst. 2 stavebního zákona mohly být eventuelní námitky proti procesu EIA uplatněny v rámci územního řízení a nelze je tedy již uplatňovat v řízení stavebním.

Ve vztahu ke stanovisku SEA ŘSD uvádí, že stanovisko bylo zpracováno k územně plánovací dokumentaci (územní plán VÚC Litoměřicko). Žalobce tedy měl své námitky uplatnit proti územně plánovací dokumentaci a nikoli ve stavebním řízení. Obdobně ve vztahu ke stanovisku EIA ŘSD namítá, že žalobou napadené rozhodnutí nebylo k tomuto stanovisku konečným rozhodnutím. Takovým rozhodnutím bylo územní rozhodnutí. Proto se měl svých práv žalobce domáhat v rámci přezkumu územního rozhodnutí a nikoli v rámci přezkumu stavebního povolení.

K námitce týkající se rozhodnutí o výjimce ze zákazu stavět dálnice v CHKO České středohoří ŘSD namítá, že rozhodnutí ministra v předmětné věci bylo vydáno v samostatném správním řízení, byla proti němu přípustná správní žaloba a nejedná se tedy o rozhodnutí, jehož zákonnost by mohla být přezkoumávána v rámci soudního přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí. Dále s odkazem na ustanovení § 114 odst. 2 stavebního zákona ŘSD

trvá na tom, že tuto námitku měl žalobce uplatnit v rámci územního řízení a nikoli v rámci přezkumu stavebního řízení.

K námitce týkající se přezkumu stanoviska obecního stavebního úřadu ŘSD uvedlo, že v daném konkrétním případě si prvoinstanční orgán vůbec nemusel vyžádat souhlas obecního stavebního úřadu, neboť přímo on je obecným stavebním úřadem, a dále že předmětný souhlas není závazným stanoviskem ve smyslu § 149 správního řádu. ŘSD trvá na tom, že jestliže Městský úřad Lovosice je současně speciálním stavebním úřadem a obecným stavebním úřadem, pak z povahy věci nemusí být vyžadováno stanovisko dle § 15 odst. 2 stavebního zákona. Vydání souhlasu obecního stavebního úřadu přichází v úvahu dle ŘSD pouze tehdy, jestliže se jedná o správní orgán odlišný od speciálního stavebního úřadu. ŘSD rovněž trvá na tom, že předmětné stanovisko nelze považovat za závazné stanovisko podle § 149 odst. 1 správního řádu, neboť souhlas obecního stavebního úřadu není pro speciální stavební úřad závazný, neboť i když se obecný stavební úřad souhlasně vyjádří k souladu s územním rozhodnutím, nemusí být stavební povolení vydáno. Závazná stanoviska jsou vydávána proto, že správní orgán, který řízení vede, sám nedisponuje jednak působností, jednak ani odbornou kompetencí v oblastech veřejné správy, které zastupují dotčené orgány státní správy. Tak tomu dle ŘSD není v případě obecního a zvláštního stavebního úřadu, neboť v obou případech se jedná o vydávání stavebního povolení na základě stavebního zákona. ŘSD rovněž poukázalo na skutečnost, že předmětný souhlas není jako závazné stanovisko v zákoně označen. Dále ŘSD uvedlo, že se nedomnívá, že by nesprávnost stanoviska obecního stavebního úřadu dle § 15 odst. 2 stavebního zákona za situace, kdy nebyly dodrženy podmínky územního rozhodnutí, způsobovala nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí. V nesprávném udělení souhlasu v daném konkrétním případě dle ŘSD nemůže být spatřováno porušení procesních práv žalobce ve smyslu § 65 odst. 2 s.ř.s. Domnívá se, že nesprávnost souhlasu by mohla mít vliv pouze v opačném případě, tedy pokud obecný stavební úřad neudělil speciálnímu úřadu souhlas, přestože by k tomu nebyl důvod, a speciální stavební úřad by žádost o stavební povolení zamítl. Dále ŘSD konstatoval, že pokud by z formalistických důvodů měl být dodržen postup dle § 149 odst. 4 správního řádu, nebyl by zde žádný zvláštní správní orgán, na který by se odvolací správní orgán mohl obrátit, neboť příslušný krajský úřad je odvolacím správním orgánem jak pro obecný tak pro speciální stavební úřad. Odvolací správní orgán si proto nemůže od nadřízeného správního orgánu obecního stavebního úřadu vyžádat potvrzení nebo změnu závazného stanoviska, neboť je tímto nadřízeným orgánem sám.

K námitce, že žalobce neměl možnost vyjádřit se ke všem podkladům rozhodnutí před vydáním prvoinstančního rozhodnutí ve věci, ŘSD uvádí, že ani jeden z dokumentů doplněných do spisu po umožnění seznámení se žalobce s podklady rozhodnutí není po obsahové stránce natolik podstatný, aby neseznámení se s ním mohlo vést ke vzniku jakékoliv újmy žalobce v průběhu správního řízení. Dále ŘSD konstatovalo, že i pokud by žalobce byl účastníkem stavebního řízení, byla by jeho účast omezena úpravou § 70 zákona o ochraně krajiny, tedy procesní účast žalobce by byla limitována uplatňováním zájmů ochrany přírody a krajiny. Z hlediska těchto zájmů je dle ŘSD zcela irelevantní vyjádření Ministerstva vnitra o tom, že není dotčeným orgánem. Dále ŘSD trvá na tom, že stanovisko Ministerstva životního prostředí, se kterým neměl žalobce možnost se před vydáním rozhodnutí seznámit, se týkalo geologických podmínek, které byly zkoumány již v územním řízení, tedy na základě tohoto stanoviska s odkazem na § 114 odst. 2 stavebního řádu nemohl žalobce uplatnit ve stavebním řízení žádnou námitku. Dále trvá rovněž na tom, že neseznámení se s vyjádřením VUSS Litoměřice ze dne 9.9.2009, č.j. 6144-ÚP/2009-7103/41, se kterým se žalobce měl možnost seznámit již dříve, a se souhlasem obecního stavebního úřadu v Lovosicích ze dne

23.9.2009, č.j. 26156-1324/OST/2009/Ves, které je obsahově prakticky stejné jako stanovisko ze dne 19.3.2008, se kterým se žalobce seznámil, nemohl způsobit zkrácení žalobcových procesních práv ve smyslu § 65 odst. 2 s.ř.s. takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí. Dále poukázalo ŘSD na skutečnost, že z hlediska soudního přezkumu představují jeden celek prvoinstanční i druhoinstanční rozhodnutí. Žalobce měl možnost se s dokumenty uvedenými výše v průběhu odvolacího řízení seznámit a proti nim uplatnit námitky, se kterými se žalovaný vypořádal. Nelze tak dle ŘSD dospět k závěru, že by správní řízení s ohledem na procesní práva žalobce bylo zatíženo procesní vadou.

K námitce týkající se otázky zákonnosti rozhodnutí podle § 12 a § 44 zákona o ochraně krajiny uvedlo ŘSD, že se jedná o správní akt, který podléhá samostatnému soudnímu přezkumu, a proto nemůže být napadán v rámci předmětné žaloby proti žalobou napadenému rozhodnutí. Dále zdůraznilo, že předmětné rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem soudu ze dne 30.3.2010, tedy po vydání žalobou napadeného rozhodnutí (2.2.2010). Podle § 75 odst. 1 s.ř.s. při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Z tohoto ustanovení dle ŘSD jednoznačně vyplývá, že následné zrušení podkladového rozhodnutí nemá žádný vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

ŘSD navrholo, aby byla předmětná žaloba zamítnuta.

Společnost ochránců životního prostředí a Pozemkový fond České republiky se jako osoby zúčastněné na řízení k žalobě písemně nevyjádřily.

Následně žalobce doručil soudu další vyjádření, ve kterém reagoval na vyjádření žalovaného a osob zúčastněných na řízení.

Žalobce s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu trvá na tom, že byl účastníkem předmětného stavebního řízení.

K vyjádření Obce Vchynice uvedl, že trvá na svých závěrech, že jeho žaloba je důvodná.

Podrobně se žalobce věnoval jednotlivým vyjádření ŘSD. Zdůraznil, že byl účastníkem řízení v předmětném stavebním řízení i v materiálním smyslu. Trvá na tom, že ve své správní žalobě může napadat porušení svých procesních práv a případně i hmotných práv, které s nimi souvisejí a také po věcné i procesní stránce nezákonnost všech podkladů ve spise. V tomto směru žalobce odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, Ústavního osudu a Evropského soudního dvora. Svoji žalobní legitimaci dovozuje jak z § 65 odst. 2 s.ř.s. tak i ze směrnice Rady 85/337/EHS, Aarhuské úmluvy, tak i z ustanovení § 65 odst. 1 s.ř.s.

K argumentu ŘSD, že žalobce nemůže namítat nezákonnost stanoviska EIA, neboť v době jeho projednávání neexistoval, žalobce uvádí, že namítat nezákonnost podkladů může každé občanské sdružení, které je ve smyslu § 70 odst. 2 a odst. 3 zákona o ochraně krajiny účastníkem příslušného správního řízení. Pro úplnost žalobce zrekapituloval svůj vývoj s tím, že svůj vznik datuje do roku 1990.

K argumentům ŘSD týkajícím se stanoviska SEA žalobce uvádí, že ve své žalobě napadá stanovisko SEA ze dne 20.4.1995 a nikoli stanovisko SEA ze dne 21.12.1995, o kterém mluví ŘSD. Žalobce trvá na tom, že je možné uplatnit námitky o nezákonnosti stanoviska SEA a stanoviska EIA o výběru koridoru a varianty dálnice D8-0805 i v žalobě proti předmětnému stavebnímu povolení.

K argumentaci ŘSD týkající se rozhodnutí o povolení výjimky dle § 43 zákona o ochraně krajiny žalobce uvádí, že v roce 2001 nebyla judikatura správních soudů ustálená v tom smyslu, zda lze toto rozhodnutí napadnout samostatnou žalobou, či zda se musí

námítky uplatnit až v rámci žaloby proti konečnému rozhodnutí. Dále žalobce zdůraznil, že dle jeho názoru 10 uložených podmínek této výjimky z celkových 30 se týká povolovaného záměru, takže toto rozhodnutí je podkladem i pro předmětné stavební povolení a lze jej tedy v předmětné žalobě napadat.

K argumentaci ŘSD týkající se přezkumu souhlasu obecného stavebního úřadu vydanému dle § 15 odst. 2 stavebního zákona žalobce uvedl, že ze stávající judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že tento souhlas je skutečně závazným stanoviskem a nepřezkoumáním tohoto souhlasu k námitce žalobce v rámci správního řízení došlo k porušení jeho procesních práv a tato procesní vada má zásadní vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí.

K argumentaci ŘSD týkající se porušení žalobcova práva na seznámení se se všemi podklady rozhodnutí před jeho vydáním žalobce uvedl, že zásadně nesouhlasí s názorem prezentovaným ŘSD v jeho vyjádření. Žalobce trvá na tom, došlo k porušení jeho procesních práv tím, že prvostupňový orgán doplnil spis po odeslání výzvy dle § 36 odst. 3 správního řádu, aniž by uložil novou lhůtu pro seznámení se s podklady k rozhodnutí a k vyjádření se k nim. Zdůrazňuje, že účastníci řízení mají právo vyjádřit se ke všem podkladům rozhodnutí, bez ohledu na to, jaký význam těmto dokladům přisuzuje správní orgán.

K argumentaci ŘSD týkající se rozhodnutí dle § 12 a § 44 zákona o ochraně krajiny žalovaný uvedl, že když povinným podkladem pro dané rozhodnutí je nezákonné stanovisko EIA, pak tato skutečnost má vliv na zákonnost tohoto podkladového správního rozhodnutí.

V závěru svého vyjádření žalobce zdůraznil, že trvá na svém petitu obsaženém v podané žalobě.

Primárně se soud zabýval otázkou aktivní žalobní legitimace žalobce.

Ve vztahu k možné aktivní žalobní legitimaci dle § 65 odst. 1 s.ř.s. soud uvádí následující. V ustanovení § 65 odst. 1 s.ř.s. je uvedeno, že kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen „rozhodnutí“), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak. Pro možnost domáhat se aktivní žalobní legitimace dle tohoto ustanovení je nezbytně nutné, aby subjekt dovolávající se tohoto oprávnění byl nositelem veřejného hmotného subjektivního práva. V tomto směru soud poukazuje na bohatou a ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 4.2.2010, č.j. 7 As 2/2009-80, publikované ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod číslem 2061/2010, rozhodnutí ze dne 2.9.2009, č.j. 1 As 40/2009-251, rozhodnutí ze dne 7.12.2005, 3 As 8/2005-118, publikované ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod číslem 825/2006), ze které dle soudu jednoznačně vyplývá, že žalobce jakožto občanské sdružení, jehož hlavním cílem a posláním je dle jeho platných stanov ochrana přírody a krajiny, není nositelem hmotných práv. S tímto názorem koresponduje i názor Ústavního soudu vyjádřený v nálezu ze dne 6.1.1998, sp. zn. I. ÚS 282/97, kde je uvedeno, že práva vztahující se k životnímu prostředí přísluší pouze osobám fyzickým, jelikož se jedná o biologické organismy, které – na rozdíl od právnických osob – podléhají eventuálním negativním vlivům životního prostředí.

Vzhledem k výše uvedenému tedy soud konstatuje, že žalobce se nemůže v daném řízení domáhat své aktivní žalobní legitimace s odkazem na ustanovení § 65 odst. 1 s.ř.s.

Dále žalobce dovozoval svoji žalobní legitimaci s přihlédnutím k obsahu Aarhunské úmluvy a popřípadě v souvislosti s odkazem na směrnici Rady 85/337/EHS. I v otázce této žalobní legitimace se soud ztotožnil s dosavadní judikaturou Nejvyššího správního soudu

(např. rozsudek ze dne 16.12.2010, č.j. 1 As 61/2010-98, rozsudek ze dne 6.8.2009, č.j. 9 As 88/2008-316, nebo rozsudek ze dne 3.3.2011, č.j. 1 As 7/2011-397). Z těchto rozhodnutí jednoznačně vyplývá, že Aarhuská úmluva nemá povahu „self-executing“ smlouvy, tzn. smlouvy samovykonatelné a přímo aplikovatelné. Ačkoli tedy Aarhuská úmluva nesporně patří do kategorie mezinárodních smluv, které jsou součástí českého právního řádu (tato úmluva byla publikována pod č. 124/2004 Sb.m.s., splňuje podmínky stanovené čl. 10 Ústavy České republiky), v případě, že by stanovila něco jiného než zákon, nebylo by možno uplatnit pravidlo o aplikační přednosti této mezinárodní smlouvy před zákonem. Podle čl. 2 bodu 5 Aarhuské úmluvy se za „dotčenou veřejnost“ považuje veřejnost, která je nebo může být ovlivněna environmentálním rozhodováním, anebo která má na tomto rozhodování určitý zájem, přičemž pro účely této definice se u nevládních organizací podporujících ochranu životního prostředí a splňujících požadavky vnitrostátních právních předpisů předpokládá, že mají na environmentálním rozhodování zájem. Judikatorně pak bylo dovozeno, že nevládní organizace založené za účelem ochrany přírody musí splnit požadavky vnitrostátních předpisů, aby byly považovány za dotčenou veřejnost a měly přístup k soudu dle čl. 9 odst. 2 Aarhuské úmluvy. Aktivní legitimaci občanského sdružení tedy nelze dovozovat přímo z Aarhuské úmluvy.

Dle názoru soudu rovněž nelze aktivní žalobní legitimaci žalobce dovozovat přímo ze směrnice Rady 85/337/EHS. Aby mohla být žalobní legitimace žalobce dovozována přímo z uvedené směrnice, musely by dle soudu být splněny podmínky pro přímý účinek této směrnice. K tomu by došlo, pokud by uvedená směrnice nebyla ve stanovené lhůtě řádně implementována do vnitrostátního právního řádu. Dle názoru soudu došlo k řádné implementaci uvedené směrnice. Implementace této směrnice se projevuje dle soudu zejména v ustanovení § 70 zákona o ochraně krajiny, který umožňuje přístup dotčené veřejnosti k informacím a do příslušných správních řízení a odvozeně přes účastenství ve správním řízení i možnost dovolávat se příslušného soudního přezkumu velice široce a stanoví pouhou minimalistickou podmínku o tyto informace jednoduchým způsobem požádat a do předmětných správních řízení se po obdržení informace o jejich vedení přihlásit. Rovněž se implementace projevuje dle soudu v ustanovení § 23 zák. č. 100/2001 Sb., které umožňuje za splnění konkrétních podmínek občanským sdružením účastenství v navazujících správních řízeních, ve kterých bylo využito dokumentace nebo posudku, a rovněž umožňuje domáhat se občanským sdružením, jejichž předmětem činnosti je ochrana životního prostředí, veřejného zdraví nebo kulturních památek, v rámci soudního přezkumu zrušení rozhodnutí navazujícího na oznámení, dokumentaci či posudek. Dle názoru soudu tedy nejsou dány podmínky, aby se žalobce mohl domáhat aktivní legitimace přímo s odkazem na citovanou směrnici.

Dle názoru soudu tedy nelze vzhledem k výše uvedenému v žalobcově případě dovozovat s odkazem na Aarhuskou úmluvu nebo na směrnici Rady 85/337/EHS jeho aktivní legitimaci ve smyslu § 65 odst. 1 s.ř.s. ani ustanovení § 66 odst. 4 s.ř.s.

Naopak soud souhlasí s názorem žalobce, že je dána jeho aktivní žalobní legitimace ve smyslu § 65 odst. 2 s.ř.s. V citovaném ustanovení je uvedeno, že žalobu proti rozhodnutí správního orgánu může podat i účastník řízení před správním orgánem, který není k žalobě oprávněn podle odst. 1 citovaného ustanovení, tvrdí-li, že postupem správního orgánu byl zkrácen na právech, která jemu přísluší, takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí. Na tomto místě se musel soud zabývat otázkou, kterou vznesl ve svém vyjádření žalovaný i ŘSD, tedy zda žalobce byl skutečně v souladu s platnou právní úpravou v materiálním smyslu účastníkem předmětného stavebního řízení. Obdobnou otázkou se zabýval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 27.5.2010, č.j. 5 As 41/2009-91. Dle názoru zdejšího soudu není žádný důvod se od závěrů obsažených v uvedeném rozsudku

odchylovat. Okruh účastníků stavebního řízení je vymezen v § 109 stavebního zákona. Podle odst. 1 zmíněného ustanovení je účastníkem stavebního řízení:

- a) stavebník,
- b) vlastník stavby, na níž má být provedena změna či udržovací práce, není-li stavebníkem, nejde-li o případ uvedený v písmenu g),
- c) vlastník pozemku, na kterém má být stavba prováděna, není-li stavebníkem,
- d) vlastník stavby na pozemku, na kterém má být stavba prováděna, a ten, kdo má k tomuto pozemku nebo stavbě právo odpovídající věcnému břemenu, mohou-li být jejich práva navrhovanou stavbou přímo dotčena,
- e) vlastník sousedního pozemku nebo stavby na něm, může-li být jeho vlastnické právo navrhovanou stavbou přímo dotčeno,
- f) ten, kdo má k sousednímu pozemku právo odpovídající věcnému břemenu, může-li být toto právo navrhovanou stavbou přímo dotčeno,
- g) společenství vlastníků jednotek podle zvláštního právního předpisu ve stavebním řízení, které se týká domu nebo společných částí domu anebo pozemku; v případě, že společenství vlastníků jednotek podle zvláštního právního předpisu nemá právní subjektivitu, vlastník, jehož spoluvlastnický podíl na společných částech domu činí více než jednu polovinu.

Podle odst. 2 citovaného ustanovení pak platí, že účastníky řízení nejsou nájemci bytů, nebytových prostor nebo pozemků.

Zákonodárce okruh účastníků stavebního řízení tedy definoval uzavřeným výčtem, přičemž výslovně neuvedl, že mezi účastníky je nutno řadit i takové osoby, jimž je účastenství ve stavebním řízení přiznáno podle zvláštních zákonů, ovšem to neznamena, že by nemohl být účastníkem stavebního řízení nikdo jiný na základě ustanovení jiného zákona. Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku: „*Zákonné ustanovení, které doplňuje okruh účastníků řízení o osoby, jimž takové právo zakládá zvláštní zákon, není totiž ničím jiným než explicitním odkazem na zvláštní právní úpravu, již je však třeba v každém případě použít před právní úpravou obecnou. Zákonodárce může takový odkaz do zákonné definice okruhu účastníků řízení zařadit ve snaze vymezit okruh účastníků co nejúplněji a nejpresněji, s cílem poskytnout vodítko pro budoucí aplikaci takového ustanovení. Absence výslovného odkazu však nemůže nic změnit na skutečnosti, že pokud existuje zvláštní právní norma, která má užší vymezení, ať už věcné či osobní, bude muset být podle pravidla *lex specialis derogat generali* aplikována před úpravou obecnou, tzn., že ji buď zcela nahradí, nebo ji alespoň dílčím způsobem modifikuje.*“ Otázkou k posouzení tedy zůstává, zda ustanovení § 70 zákona o ochraně krajiny představuje ve vztahu k § 109 stavebního zákona zvláštní právní úpravu účastenství ve stavebním řízení.

V ustanovení § 70 odst. 3 zákona o ochraně krajiny je uvedeno, že občanská sdružení, nebo jeho organizační jednotka, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny, je oprávněno účastnit se správního řízení, při němž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona, pokud oznámí svou účast písemně do osmi dnů ode dne, kdy mu bylo příslušným správním orgánem zahájení řízení oznámeno; v tomto případě má postavení účastníka řízení.

Ustanovení § 70 zákona o ochraně krajiny se tedy vztahuje na specificky vymezený okruh správních řízení, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona. Pro takto definovaná řízení pak citované ustanovení doplňuje okruh účastníků, který je vymezen obecnou normou, o občanská sdružení, jejichž hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny. Z uvedeného je zřejmé, že § 70 zákona o

ochraně krajiny obsahuje zvláštní úpravu účastenství pro zde vymezená správní řízení. Soud tedy neshledal důvod, pro který by bylo možné z okruhu správních řízení, na něž se vztahuje zvláštní úprava účastenství dle § 70 zákona o ochraně krajiny, vyloučit veškerá stavební řízení jako celek. Naopak má za to, že předmětné ustanovení se vztahuje na všechna správní řízení podle stavebního zákona, pokud při nich mohou být dotčeny zákonem chráněné zájmy ochrany přírody a krajiny.

Mezi účastníky řízení není spornou skutečnost, že předmětné stavební řízení je řízením, při němž mohou být dotčeny zákonem chráněné zájmy ochrany přírody a krajiny a není rovněž spornou skutečnost, že žalobce splnil podmínky obsažené v zákoně § 70 zákona o ochraně krajiny. Z výše uvedeného tedy plyne dle soudu jednoznačný závěr, že žalobce byl řádným účastníkem předmětného stavebního řízení i v materiálním smyslu a naplnil tak podmínku účastenství ve správním řízení obsaženou v ustanovení § 65 odst. 2 s.ř.s.

Ke splnění dalších podmínek pro přiznání žalobní legitimace dle § 65 odst. 2 s.ř.s. pak soud konstatuje, že žalobce ve své žalobě výslovně tvrdí, že byl postupem žalovaného dotčen na svých procesních právech takovým způsobem, že toto porušení procesních předpisů mohlo způsobit nezákonnost žalovaného i prvostupňového rozhodnutí. Skutečnost, že žalobce není k žalobě oprávněn podle § 65 odst. 1 s.ř.s., byla již konstatována výše. Dle názoru soudu byly tedy naplněny všechny zákonem předpokládané skutečnosti a žalobci náleží aktivní žalobní legitimace dle § 65 odst. 2 s.ř.s.

Následně tedy soud přikročil k projednání jednotlivých žalobních návrhů žalobce a argumentace žalovaného a osob zúčastněných na řízení.

O věci soud rozhodoval na základě zmocnění § 51 odst. 1 s.ř.s. bez jednání, neboť žalobce ani žalovaný nevyjádřili do dvou týdnů od doručení výzvy soudu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci a proto se má za to, že souhlas s projednáním věci bez nařízení jednání udělili, když o uvedeném následku byli ve výzvě výslovně poučeni.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s.ř.s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Ve vztahu k návrhu, kterým se žalobce domáhal zrušení Stanoviska Ministerstva životního prostředí ČR o hodnocení vlivů podle § 11 zákona o posuzování vlivů ze dne 15.11.1996, č.j. 400/3144/1618/OPVŽP/96 e.o., uvádí soud následující. V souladu s ustanovením § 78 odst. 1 a 7 s.ř.s. může příslušný soud v rámci správního soudnictví v řízeních o žalobách proti rozhodnutím správních orgánů rozhodnout vždy pouze a výhradně tak, že pokud je žaloba důvodná, zruší žalobou napadené rozhodnutí pro vady řízení nebo nezákonnost, nebo pokud žaloba důvodná není, zamítne ji. Dle ustanovení odst. 3 citovaného ustanovení pak může soud, zrušuje-li žalobou napadené rozhodnutí podle okolností zrušit i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo. Právní úprava obsažená

v hlavě II dílu 1 s.ř.s. věnovaném řízení o žalobách proti rozhodnutí správních orgánů jako obecný právní předpis však neumožňuje vydání výroku, kterým by byl zrušen správní akt, který byl podkladem pro rozhodování v řízení, ve kterém bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí. V daném konkrétním případě neumožňuje vydání takového výroku v rámci správního soudnictví ani žádný jiný zvláštní právní předpis. Proto nezbylo soudu nic jiného, než tento návrh žalobce výrokem ad I. odmítnout dle § 46 odst. 1 písm. a) s.ř.s., neboť neprojednatelnost uvedeného petitu považuje za nedostatek řízení, který je neodstranitelný, a nelze proto ve vztahu k tomuto návrhu v řízení pokračovat.

Ke stejnému závěru dospěl soud i ve vztahu k žalobcovu návrhu, kterým se domáhal zrušení rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 14.2.2001, č.j. M/100130/01 SRK/813/R-1057/00. I v tomto případě jde o správní rozhodnutí, které není žalobou napadeným správním rozhodnutím, ale podkladovým rozhodnutím. Soud je toho názoru, že v daném soudním řízení nelze dle platné právní úpravy toto podkladové rozhodnutí zrušit. Proto nezbylo soudu nic jiného, než tento návrh žalobce výrokem ad II. odmítnout dle § 46 odst. 1 písm. a) s.ř.s., neboť neprojednatelnost uvedeného petitu považuje za nedostatek řízení, který je neodstranitelný, a nelze proto ve vztahu k tomuto návrhu v řízení pokračovat.

Následně se soud zabýval žalobními námitkami vztahujícími se k žalobou napadenému rozhodnutí žalovaného.

K námitce týkající zákonnosti procesu a následného stanoviska SEA ze dne 20.4.1995, č.j. OÚV/139/95, a z něho vycházejícího stanoviska EIA ze dne 15.11.1996, č.j. 400/3144/1618/OPVŽP/96 e.o., uvádí soud následující. Primárně se musel soud vypořádat s otázkou, zda vůbec námitky směřující proti procesu SEA a stanovisku EIA je možné uplatnit ve stavebním řízení. Při posouzení předmětné otázky vycházel soud především z ustanovení § 114 stavebního zákona, kde je mimo jiné uvedeno, že k námitkám účastníků řízení, které byly nebo mohly být uplatněny při územním řízení, při pořizování regulačního plánu nebo při vydání územního opatření o stavební uzávěře anebo územního opatření o asanaci území, se nepřihlíží.

Obdobným problémem se zabýval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 8.9.2011, č.j. 1 As 83/2011-565, a dospěl k závěru, že uvedenou námitku měl žalobce uplatnit v rámci soudního přezkumu územního řízení. Zdejší soud pak neshledal žádný důvod, proč by se měl odchýlit od závěrů, ke kterým dospěl Nejvyšší správní soud. Stanovisko EIA je v prvé řadě podkladem pro územní řízení, v něm se také rozhoduje o umístění stavby na přesně určené pozemky. Otázka, které se týká námitka stěžovatele (tj. stanovení konkrétní trasy dálnice D 8), byla předmětem územního řízení. Její posouzení ze strany správních orgánů mohlo být přezkoumáno soudem pouze v souvislosti s žalobou proti územnímu rozhodnutí. K souboru námitk stěžovatele týkajících se procesu SEA a stanoviska EIA, pokud se týkají výběru trasy dálnice D 8, nelze ve stavebním řízení přihlídnout. Předmětem stavebního řízení není umístění stavby do území (v daném případě tedy výběr konkrétní trasy dálnice), nýbrž stanovení závazných podmínek pro provedení a užívání stavby. Stavební řízení není pokračováním územního řízení. Předmět obou těchto řízení a okruh otázek, které se v nich řeší, je odlišný. V souladu s ustanovením § 114 stavebního zákona lze námitky vztahující se k předmětu územního řízení uplatnit pouze v tomto typu řízení, nikoliv v řízení navazujícím.

Vzhledem k výše uvedenému dospěl soud k závěru, že tato námitka žalobce je zcela nedůvodná, neboť jí vůbec není možné úspěšně uplatnit v předmětném soudním řízení. S ohledem na skutečnost, že soud dospěl k závěru, že žalobce nemohl úspěšně uplatnit

v daném řízení své námitky týkající se zákonnosti procesu SEA a stanoviska EIA, nepovažoval již soud za nutné podrobně se zabývat dalšími argumenty vztahujícími se k této žalobní námitce, které předložil žalovaný či osoby zúčastněné na řízení.

K námitce, ve které se žalobce domáhal přezkumu rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 14.2.2001, č.j. M/100130/01 SRK/813/R-1057/00, kterým byla udělena výjimka dle § 43 zákona o ochraně krajiny ze zákazu stavět nové dálnice na území chráněné krajinné oblasti, uvádí soud následující. I v případě této námitky se soud primárně zabýval otázkou její přípustnosti v daném řízení. Otázkou možnosti přezkumu přímo výše citovaného rozhodnutí ministra v rámci stavebního řízení se rovněž zabýval již výše zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8.9.2011, č.j. 1 As 83/2011-565. I ve vztahu k této námitce se zdejší soud zcela ztotožnil se závěry Nejvyššího správního soudu obsaženými v citovaném rozsudku a neshledal žádný důvod se od těchto závěrů odchýlit.

V rovině správního procesu je rozhodnutí o udělení výjimky dle § 43 zákona o ochraně krajiny zcela nepochybně samostatným správním rozhodnutím, které vůči rozhodnutím dle stavebního zákona představuje řetězcí se správní rozhodnutí, nikoliv subsumovaný akt. V tomto směru je třeba dát zapravdu jak argumentaci žalovaného tak ŘSD. Ovšem Nejvyšší správní soud dospěl v rozsudku ze dne 1.6.2011, č.j. 1 As 6/2011-347, k závěru, že nelze spolehlivě dovodit, zda by soudy považovaly v roce 2001 žalobu podanou proti rozhodnutí o udělení výjimky dle § 43 zákona o ochraně krajiny za přípustnou. Jakékoliv současné úvahy by proto byly čirými spekulacemi. Soud zdůrazňuje, že za akceptovatelné lze považovat pouze takové řešení, které by nevedlo k odmítnutí přístupu k soudu. Proto soud nepřistoupil na argumentaci žalovaného a ŘSD, ale uchopil posouzení této námitky z jiného úhlu pohledu. Rozhodnutí o udělení výjimky dle § 43 zákona o ochraně krajiny nabylo účinnosti v roce 2001. Toto rozhodnutí bylo podkladem územního rozhodnutí. Námitky proti rozhodnutí o udělení výjimky tak bylo možné uplatnit v územním řízení. Pokud snad v dané době nebyl možný samostatný soudní přezkum rozhodnutí o udělení výjimky, jak tvrdí žalobce, nepochybně bylo možné napadnout žalobou územní rozhodnutí a v jejím rámci se domáhat na základě § 75 odst. 2 s.ř.s. soudního přezkumu rozhodnutí o udělení výjimky. Výše označené rozhodnutí o udělení výjimky nicméně nebylo podkladem stavebního řízení, ostatně ani žalovaný nevyjmenovává ve stavebním povolení toto rozhodnutí o udělení výjimky mezi podklady, z nichž vycházel. Žalobce se z tohoto důvodu nemohl domáhat jeho soudního přezkumu v rámci žaloby proti stavebnímu povolení na základě § 75 odst. 2 s.ř.s. Smyslem § 75 odst. 2 s.ř.s. je podrobit soudnímu přezkumu úkony, u nichž nejsou splněny procesní podmínky pro jejich samostatné přezkoumání soudem. Bylo-li možné rozhodnutí o výjimce přezkoumat na základě tohoto ustanovení v rámci žaloby proti územnímu rozhodnutí, neexistuje žádný racionální důvod, proč by měl být připuštěn jeho soudní přezkum i v souvislosti s žalobou proti stavebnímu povolení (tedy dvojí soudní přezkum).

Vzhledem k výše uvedenému dospěl soud k závěru, že tato námitka žalobce je zcela nedůvodná, neboť jí vůbec není možné úspěšně uplatnit v předmětném soudním řízení. S ohledem na skutečnost, že soud dospěl k závěru, že žalobce nemohl úspěšně uplatnit v daném řízení své námitky týkající se zákonnosti předmětného rozhodnutí dle § 43 zákona o ochraně krajiny o povolení výjimky, nepovažoval již soud za nutné podrobně se zabývat dalšími argumenty vztahujícími se k této žalobní námitce, které předložil žalovaný či osoby zúčastněné na řízení.

K námitce žalobce, že rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 26.3.2007, č.j. 530/81 R/07-Abt/UL, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí Správy CHKO České středohoří

dle § 12 a § 44 zákona o ochraně krajiny ze dne 25.9.2006, č.j. 00170/CS/SR/-XII-8/06/Pe, bylo zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 30.3.2010, č.j. 5 A 48/2010-108, a vzhledem k tomu, že se jedná o podkladové rozhodnutí předmětného stavebního povolení, je to důvodem pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí a stavebního povolení, uvádí soud následující.

Ve vztahu k této námitce je nutno zdůraznit, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 2.2.2010 a nabylo právní moci dne 17.2.2010. Předmětné rozhodnutí bylo tedy vydáno a dokonce i nabylo právní moci dříve, než bylo výše uvedené rozhodnutí Ministerstva životního prostředí zrušeno.

Důvodem pro zrušení stavebního povolení a žalobou napadeného druhostupňového rozhodnutí nemůže být skutečnost, že podkladové rozhodnutí o souhlasu se zásahem do krajinného rázu bylo po nabytí právní moci stavebního povolení zrušeno rozhodnutím soudu. Vyplývá to ze zásady, dle níž soud vychází ze skutkového a právního stavu ke dni vydání správního rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.), zásady presumpce zákonnosti správních aktů a zásady ochrany práv nabytých v dobré víře. Soudní řízení není prodloužením správního řízení, v němž by bylo lze zohlednit skutečnosti, jež nově nastaly po vydání rozhodnutí, ale retrospektivním přezkumem pravomocného správního rozhodnutí. Zrušení rozhodnutí, které bylo podkladem pro vydání jiného rozhodnutí, je důvodem pro obnovu tohoto navazujícího správního řízení, nikoli pro zrušení navazujícího rozhodnutí v rámci správního soudnictví.

Tuto námitku žalobce tedy soud shledal jako zcela nedůvodnou.

K námitce žalobce, ve které namítá, že stanovisko vydané dle § 15 odst. 2 stavebního zákona je závazným stanoviskem ve smyslu § 149 správního řádu, a pokud nebylo k jeho námitkám toto závazné stanovisko podrobeno přezkumu příslušným správním orgánem, došlo k porušení jeho procesních práv, soud uvádí následující.

V ustanovení § 15 odst. 2 stavebního zákona je mimo jiné uvedeno, že speciální stavební úřady mohou vydat stavební povolení pro stavby jen se souhlasem obecného stavebního úřadu příslušného k vydání územního rozhodnutí, který ověřuje dodržení jeho podmínek; souhlas není správním rozhodnutím.

Podstatnou otázkou pro posouzení předmětné námitky žalobce je skutečnost, zda souhlas udělený obecným stavebním úřadem je možno považovat za závazné stanovisko ve smyslu § 149 správního řádu. V ustanovení § 149 odst. 1 správního řádu je uvedeno, že závazné stanovisko je úkon učiněný správním orgánem na základě zákona, který není samostatným rozhodnutím ve správním řízení a jehož obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu. Dále je tam uvedeno, že správní orgány příslušné k vydání závazného stanoviska jsou dotčenými orgány. Z toho vyplývá, že závazné stanovisko má dle citovaného ustanovení aspekt hmotněprávní (předurčuje obsah meritorního správního rozhodnutí) a aspekt procesní (vyžádání závazného stanoviska od dotčeného správního orgánu je nezbytnou podmínkou pro vydání rozhodnutí ve věci samé a nedodržení této podmínky zakládá nezákonnost rozhodnutí). Dle názoru soudu souhlas obecného stavebního úřadu s vydáním stavebního povolení splňuje všechny definiční znaky závazného stanoviska ve smyslu § 149 odst. 1 správního řádu. Jedná se totiž o úkon učiněný správním orgánem na základě ustanovení § 15 odst. 2 stavebního zákona, který jednoznačně stanovuje, že předmětný souhlas je nezbytnou podmínkou pro vydání rozhodnutí o povolení stavby speciálním stavebním úřadem a ze kterého vyplývá, že obsah tohoto stanoviska ve formě souhlasu je pro výrokovou část rozhodnutí speciálního stavebního úřadu závazný.

Na základě výše uvedených skutečností soud konstatuje, že souhlas obecného stavebního úřadu vydávaný dle § 15 odst. 2 stavebního zákona je nutno považovat za závazné

stanovisko a je přitom zcela lhostejné, že tento úkon není označen stavebním zákonem výslovně jako závazné stanovisko, neboť podstatnou je skutečnost, že tento souhlas splňuje definiční znaky závazného stanoviska podle § 149 správního řádu.

Ve vztahu k argumentaci žalovaného, že v případě, kdy by bylo považován souhlas obecného stavebního úřadu vydaný dle § 15 odst. 2 stavebního zákona za závazné stanovisko, existovaly by dva správní orgány oprávněné posoudit totožnou otázku, soud uvádí, že tomu tak není, neboť dodržení podmínek územního rozhodnutí posoudí obecný stavební úřad a speciální stavební úřad ověří, zda projektová dokumentace je zpracována v souladu s územně plánovací dokumentací (obdobně judikoval i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 28.7.2010, č.j. 5 As 77/2009-107).

Vzhledem ke skutečnosti, že soud, jak je uvedeno výše, dospěl k závěru, že souhlas obecného stavebního úřadu vydaný dle § 15 odst. 2 stavebního zákona je závazným stanoviskem, mělo být v rámci odvolacího řízení ve vztahu k námitkám žalobce postupováno dle ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu. V citovaném ustanovení je mimo jiné uvedeno, že jestliže odvolání směřuje proti obsahu závazného stanoviska, vyžádá si odvolací správní orgán potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska. Soud konstatuje, že pokud odvolací orgán rozhodne o odvolání, které směřuje proti obsahu závazného stanoviska dotčeného správního orgánu, aniž by si v souladu s § 149 odst. 4 správního řádu vyžádal potvrzení či změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného dotčenému správnímu orgánu, dopustí se podstatného porušení ustanovení o řízení, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23.9.2010, č.j. 5 As 56/2009-63, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 2167/2011).

V daném konkrétním případě z obsahu správního spisu jednoznačně vyplývá, že žalobce v rámci svého odvolání brojil proti souhlasům obecného stavebního úřadu vydaným podle § 15 odst. 2 stavebního zákona a k potvrzení či změně těchto závazných stanovisek nadřízeným správním orgánem obecného stavebního úřadu nedošlo. V daném konkrétním případě k nesprávnému procesnímu postupu došlo v důsledku nesprávného právního názoru, že souhlas obecného stavebního úřadu vydaný dle § 15 odst. 2 stavebního zákona není obecně závazným stanoviskem, a nikoli jen v důsledku porušení daných procesních postupů. V důsledku tohoto nesprávného právního názoru došlo k porušení žalobcových procesních práv. V této skutečnosti soud spatřuje nezákonnost ve smyslu § 78 odst. 1 s.ř.s.

Pro úplnost soud k argumentaci ŘSD, že se žalovaný nemohl obrátit na zvláštní správní orgán, který byl nadřízeným správním orgánem obecného správního orgánu, neboť tímto orgánem byl sám, uvádí následující. Obecným stavebním úřadem v daném případě je Městský úřad Lovosice, odbor stavebního úřadu a územního plánování, a jeho nadřízeným správním orgánem je Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu. Speciálním stavebním úřadem v daném případě je Městský úřad Lovosice, odbor dopravy a silničního hospodářství, a jeho nadřízeným orgánem je Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor dopravy a silničního hospodářství. Stejně tak jako v případě prvoinstančních správních orgánů, kdy jednotlivé odbory jednoho městského úřadu vystupují jako různé správní orgány, kterým byla v rámci výkonu přenesené pravomoci svěřen výkon státní správy v jejich různých oblastech (obecný stavební úřad a speciální stavební úřad), tak i v případě různých odborů krajského úřadu je nutno v daném případě jednotlivé odbory považovat za jednotlivé správní orgány, které jsou v rámci výkonu přenesené pravomoci pověřeny výkonem státní správy v rozdílných oblastech státní správy. Žalovaný si tedy měl od příslušného odboru krajského úřadu vyžádat potvrzení či změnu závazného stanoviska. Soud

na tomto místě podotýká, že tomuto názoru odpovídá obzvláště ve stavebním řízení zcela běžná praxe, kdy jednotlivé odbory téhož městského úřadu poskytují vyjádření či rozhodnutí příslušnému stavebnímu úřadu jako samostatné správní orgány. Tuto argumentaci ŘSD tedy soud vyhodnotil jako zcela lichou.

K námitce žalobce týkající se porušení jeho práva seznámit se s podklady rozhodnutí před rozhodnutím ve věci samé, soud uvádí následující. Mezi účastníky je nesporné, že prvoinstanční správní orgán opatřením ze dne 1.9.2009, č.j. 6218/2009, stanovil lhůtu k podání případných námitek účastníků řízení a stanovisek dotčených orgánů do 15.9.2009. Z obsahu předloženého správního spisu vyplývá, že po vyhotovení a rozeslání výše uvedeného opatření byl správní spis doplněn o vyjádření VUSS Litoměřice ze dne 9.9.2009, č.j. 6144-ÚP/2009-7103/41 (doručeno prvoinstančnímu orgánu dne 11.9.2009), vyjádření Ministerstva vnitra, odboru bezpečnostní politiky, oddělení obecní policie, zbraní a dopravního inženýrství ze dne 9.9.2009, č.j. OBP-8-596/DI-2009 (doručeno prvoinstančnímu orgánu dne 14.9.2009), stanovisko Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy IV, ze dne 9.9.2009, č.j. 5788/530/09, 68603/ENV/09 (doručeno prvoinstančnímu orgánu dne 17.9.2009), vyjádření ŘSD k vyjádření Ministerstva životního prostředí ze dne 17.9.2009, č.j. 8152/21/09-21013 (doručeno prvoinstančnímu orgánu dne 23.9.2009), a souhlas Městského úřadu Lovosice, odboru stavebního úřadu a územního plánování, jako obecného stavebního úřadu vydaný dle § 15 odst. 2 správního řádu ze dne 23.9.2009.

V ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu je mimo jiné uvedeno, že účastníkům musí být před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.

Jak již konstatoval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 26.2.2010, č.j. 8 Afs 21/2009-247, účelem seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí je právě možnost účastníka řízení seznámit se s obsahem správního spisu v době bezprostředně předcházející vydání rozhodnutí, tj. v době, kdy mezi seznámením se s podklady a vydáním rozhodnutí již není správní spis o další důkazní prostředky doplňován. V daném konkrétním případě byl správní spis evidentně doplňován ještě i po uplynutí lhůty, kterou správní orgán prvního stupně stanovil účastníkům k vyjádření se k věci a nahlédnutí do spisu. V tomto směru došlo dle soudu jednoznačně k porušení procesních práv žalobce. Proto se soud zabýval otázkou, zda toto procesní pochybení mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Obdobnou otázkou se zabýval i Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí ze dne 19.8.2009, č.j. 5 As 2/2009-119, kde dospěl k závěru, že správní orgán je povinen zajistit shromáždění všech podkladů tak, aby se s nimi účastníci mohli seznámit před rozhodnutím ve věci samé – neučiní-li tak, trpí řízení před ním vadou ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s., která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí, a to bez ohledu na to, jaké konkrétní podklady byly do spisu doplněny či nakolik významné byly tyto doklady z pohledu správního orgánu.

Na základě výše uvedeného tedy soud dospěl k závěru, že pokud byl správní spis doplněn o další doklady po lhůtě stanovené správním orgánem pro vyjádření se k věci seznámení se s podklady, a ze strany správního orgánu nebyla dána účastníkům již možnost seznámit se s těmito doklady (souhlas obecného stavebního úřadu byl vydán dne 23.9.2009 a prvostupňové rozhodnutí ve věci samé bylo bez dalšího vydáno dne 25.9.2009), došlo ze strany správního orgánu k porušení procesních práv žalobcem smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s., které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Tuto námitku tedy soud vyhodnotil jako námitku důvodnou.

S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí žalovaného výrokem ad III. zrušil pro nezákonnost a vady řízení spočívající v podstatném porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Současně zrušil i výše citované prvoinstanční rozhodnutí Městského úřadu Lovosice, odboru dopravy a silničního hospodářství o povolení stavby, neboť výše zmíněná vada řízení zatěžovala předmětné řízení již v prvním stupni (§ 78 odst. 1 věty první a § 78 odst. 3 a 4 s.ř.s.). V dalším řízení bude pak správní orgán podle § 78 odst. 5 s.ř.s. vázán právním názorem, který byl vysloven v tomto zrušujícím rozsudku.

Žalobce měl v projednávané věci plný úspěch, a proto soud podle § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. uložil žalovanému povinnost zaplatit mu do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení v celkové výši 2 049,- Kč, která se skládá z částky 2 000,- Kč za zaplacený soudní poplatek a 49,- Kč za poštovné.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 24. října 2012

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D. v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová